

Barabás Márton megnyitóbeszéde
Freisinger Balázs „Önkiszolgáló értelem” című kiállításán

2016. május 6., Budapest, Gogol9 Galéria

Amikor belépünk Freisinger Balázs „Önkiszolgáló értelem” című kiállítására, már a címadásban (és az ezt kísérő előzetes ismertetőben is) feltűnik a szerző fanyar humora, eredetisége.

A nem kevés, 86 darabból álló anyag megtekintése utáni második vagy harmadik sétánk során a hasonlóan eredeti képcímek is segítenek az eligazodásban. Ezek a különös képzettársításokat elindító címek többnyire elvont, absztrakt képekhez vezetnek közelebb.

Freisinger Balázs nem a szokásos módon, rajzi stúdiumokat követő leckékben sajátította el a mesterséget. Ezért aztán nem köti az ábrázolás tradíciója, a leképezés szokásos nehézségei sem érintik meg. Ha létezik hagyomány (mondhatnánk: „haladó hagyomány”), ami a fiatal festő munkái kapcsán eszünkbe jut, az a II. világháborút követő amerikai informel festészet, Jackson Pollock absztrakt expresszionizmusa vagy Dubuffet korai festészete lehet. Bár része Freisinger Balázs festészetének a redukció (különösen három kép esetén, a „*Nem rossz I-II-III.*” címűek ilyenek), a festő műveit inkább szertelennek, sok irányba indulónak nevezném és nem redukcióra, minimalitásra épülőnek. Ez a szertelennek látszó szabadság a kiállítás legnagyobb erénye. Ugyanakkor egy olyan ember szabadsága, aki ismeri a festészet elmúlt 80 évének progresszív tendenciáit és nem saját küzdelem révén táncolt ki a figuralitás utcájából, hanem eleve be se tért oda. Sok minden nem dőlt még el Freisinger Balázs művészetében. Az értő rendezés segít eligazodni a főbb műtárgcsoportok között.

Az egyik csoportnak azt a címet adhatnánk, hogy Spirálok. „*Félsz (egy)*”, „*Meder*” (piros, repedezett), „*Diszkó*”, „*Félsz (kettő)*” a fontosabb képek. Ezeken az anyag irányított önmozgása, a repedezés, az átfedések története jelenik meg. Freisinger Balázs jókor, a megfelelő pillanatban fékezi le ezt az önmozgást, (vagy jól szelektál és a legérdekesebb képleteket hagyja meg). Gorka Géza art deco idején készített kerámia képei, repedezett mintázatú cserépedényei jutnak eszembe a képekről.

A másik érdekes műtárgcsoporton a festék dombormű vastagságú. A motívum, a figura mélyre vágott vonalakkal vág bele a kép egészét kitöltő plasztikus felületbe. („*Flört*”, „*Foglal*”,

„Öl”.) Ebből a három-négy képből évekig lehetne érvényes variációkat, kép-ciklusokat festeni. Az észak-amerikai indiánok totem-ornamentikáit idézi meg a „Szerepet” című kép.

Van a képekben valami erőteljes jelenidejűség. Sejthető, hogy a festő ifjú ember. (Régebben nem adtak ilyen címeket, hogy „Nem rossz I-II-III”.) Másfelől többször eszembe jut a képek láttán a '60-as évek felszabadultsága. Ezt a kettősséget talán az egy kiállított szobor kapcsán tudnám érzékeltetni. A szobor felülete, csiszoltsága Csóti Gábor, Jakovits József '60-as években készített szobraira emlékeztet. Annak idején még gyerekként megcsodáltam a formák mentén táguló-szűkülő fa-erezet íves szépségét. Ugyanakkor Freisinger Balázs szobra – bár csiszoltan műves –, vicsorít. Mai képregény figurákhoz hasonló torzképet vág. Vagyis egy ízig-vérig mai underground ábrázolási vonal része. Nos, ez a kettősség, amiről beszélni szeretnék.

A keresztfolyosón van egy kép, aminek az a címe, hogy „Buli”. Domanovszky Endre érett, kései festészete, gobelin képeihez készített képtervei jutnak eszembe. Freisinger Balázs bátran használja a patinát. Ilyen kép az „Oh yoo yoo yoo”, a „Porcika”, az „Utolsó emlék”. Aztán egy másik képén függőleges ecsetvonásokból, egymásra rétegzettségéből, kollázsszerűen összeadódó absztrakt kép kerekedik: „Rendelet”. Ez talán a kiállítás legjobb műve.

Nem minden kiállított kép nonfiguratív. Az irányítottan csurgó, repedezett anyag olykor „majdnem” alakká válik. A test-séma, az arc-séma képlékeny átírása fontos eleme a szerző képeinek: „Haló”, „Önvizsgálat”, „Poptrió I-II”.

Külön kell beszéljek a képek színvilágáról. A fekete, fehér és vörös a korai avantgárd jellemző színei voltak. Ezek ma is erősen hatnak, miközben „áthallunk” a korai avantgárd „színhangjára”. A fekete-fehér improvizációk, a fekete-fehér fotók, fotógramok hangulatára is utalnak. Vannak kifejezetten színes művek. Ilyen a már említett „Rendelet” című.

86 képet együtt bemutatni igazi lehetőség. Freisinger Balázs élt ezzel a lehetőséggel és nem kárhoztatta magát túl korai önisméltlésekre, önredukcióra. Nem riadt vissza a hibázástól és megadatott neki, amire minden festő törekszik, fontos művet is létrehozhatott. Munkájához további energiát, merészséget és elmélyültséget kívánok!

A kiállítást ezennel megnyitom!